

Notes sobre una experiència

Quan vam prendre la decisió de tirar endavant la catalanització de la nostra escola, vam creure que era imprescindible que es donessin dues condicions bàsiques indispensables: que hi hagués una mínima estabilitat de l'equip de mestres i, per altra banda, que fos una opció d'escola: presa conjuntament per pares i mestres.

Aquesta catalanització, a més, ja s'havia anat preparant amb una sèrie de realitzacions com són l'ensenyament de la nostra llengua des de feia tres anys i l'ús del català com a llengua vehicular: s'hi escrivien els butlletins, les circulars als pares, etc.; es procurava donar un contingut català a les festes escolars...

Quan va finalitzar el curs 1978-79 va ser quan ens vam plantejar que era convenient que es comencés a fer l'ensenyament totalment en català a partir del primer nivell i, d'una manera progressiva, anar-hi pujant tots els cursos; el claustre es comprometia a assegurar la continuïtat del procés.

Immediatament vam consultar el parer de la representació de pares d'alumnes promotora de l'actual Associació, la qual ho va acceptar ràpidament i amb molt d'entusiasme, però, com és lògic, va voler consultar la qüestió a tots els altres pares. Després d'una ampla i treballosa informació i de superar amb èxit alguna reticència, tothom hi va estar d'acord.

Vam sol·licitar la corresponent autorització oficial, la qual posteriorment ens fou concedida, i els nens del primer nivell van fer el curs 1979-80 ja totalment en català. Abans havíem previst una coordinació amb el parvulari privat del poble, que també es va catalanitzar simultàniament.

Volem destacar el detall jurídic segons el qual quan una escola és declarada "escola catalana", tots els nous mestres que hi puguin ser destinats han d'estar preparats per a impartir classes de català o en català.

Durant el curs 1980-81 que acabem de cloure, s'han fet totalment en català els nivells primer i segon, i el curs que ve també s'hi farà el tercer i hem de constatar que hem obtingut uns resultats força satisfactoris pel que fa a l'aprenentatge de la llengua (malgrat els factors que juguen en contra nostra com són la pràctica inexistència d'una televisió i d'uns mitjans de comunicació catalans); fent que el nen s'expressa a l'escola tant oralment com per escrit en la seva pròpia llengua (la familiar en la immensa majoria dels casos, i la del carrer en

tots) no fem altra cosa que ajudar-lo a relacionar i a pensar correctament i també ajudem a integrar l'escola en l'ambient natural i cultural que l'envolta. Per aquest motiu és lògic que no solament hàgim notat un millorament en l'aspecte lingüístic, sinó que en donar-se els coneixements en la pròpia parla del nen, també en resulten beneficiades totes les altres àrees de l'aprenentatge.

També creiem, a més a més, que la catalanització de l'escola no s'ha de limitar només al camp de la llengua: tenint la llengua tenim el vehicle cultural i bàsic. Però, per a què ens serveix la llengua sense donar uns continguts bàsicament catalans? És a dir: sense fer conèixer als nens la història, la geografia, l'art, la literatura, etc. de casa nostra, no podem pas dir que hàgim fet una escola plenament catalana. És un pas que hem de donar: ens cal encara incloure en els nostres programes i no pas d'una manera marginal, el coneixement de Catalunya i dels Països Catalans des de les perspectives que hem apuntat anteriorment i d'una forma oberta a tots els pobles d'Espanya i a tot el món.

Creiem que en els moments actuals cal no tornar a perdre el tren del redreçament col·lectiu: sense unes generacions que coneguin i estimin el país, aquest redreçament no serà pas possible.

L'escola —pares i mestres— tenen una responsabilitat que ens atreviríem a qualificar d'històrica, en aquest sentit.

*GRUP DE MESTRES
DE L'ESCOLA DE MONTBRIÓ*

antecedents històrics de l'escola catalana

L'antecedent més immediat d'Escola Catalana a Riudoms el trobem durant els darrers anys de la Segona República Espanyola; hom recorda encara els noms dels professors que llavors impartien l'ensenyança, els senyors Sanjoan, Seró, Marlés i Cogul i les senyoretes Dedor Omedes i donya Irene i donya Cristina. Els llibres bàsics d'estudi utilitzats aleshores eren "Lliçons de coses" i "La terra catalana" (vegeu pàgina 12 facsímils). Després de l'any 1939 el col·legi fou tot en castellà i no serà fins a partir de 1976 quan es començaran a introduir petites dosis de català a l'escola. Sobre aquesta qüestió cal recordar una viva polèmica suscitada a Riudoms entre grups de veïns, Ajuntament i Associació de Pares d'Alumnes a rel de l'ensenyament en català: Actes de l'Ajuntament (7 de maig de 1975; 11 de desembre de 1975 i 7 de gener de 1976); El Correo Catalán de Barcelona (30-XII-1975); revista L'Om, de Riudoms (nº 87, pàgs. 2, 3 i 5 i nº 88, pàgs. 2 i 3). Finalment i a partir del curs 1981-82, l'escola estatal a Riudoms serà catalana, iniciant-se pels primers cursos i d'una manera progressiva.